

Cirkulärnr: 2001:50
Diariernr: 2001/0892
Handläggare: Bengt Skagersjö
Sektion/Enhet: Gatu- och fastighetssektionen
Datum: 2001-04-24
Mottagare: Kommunstyrelsen
Rubrik: Bilfri dag – "I staden utan min bil" – 22 september 2001
Bilagor: Sammanfattning – Bilfri dag 22 september 2001

Gatu- och fastighetssektionen
Bengt Skagersjö

2001-04-24

Kommunstyrelsen

Bilfri dag – "I staden utan min bil" – 22 september 2001

Naturvårdsverket har nyligen till samtliga kommunstyrelser i landet sänt informationsmaterial om det europeiska arrangemanget "I staden utan min bil" 2001. Som komplement till Naturvårdsverkets information vill Kommunförbundet med detta cirkulär dels informera om den kommande aktiviteten den 22 september 2001, dels ge en redovisning av erfarenheterna från de svenska kommuner som i olika omfattning deltog 2000 samt också ge exempel på aktiviteter av olika slag som genomfördes i de deltagande svenska kommunerna.

Bakgrund

Den 22 september 1998 ordnades i Frankrike en första "Bilfri dag". Arrangemanget betraktades som en succé, 35 städer runt om i Frankrike deltog frivilligt i aktiviteten.

Med stöd av EU:s miljödirektorat ordnades en andra "Bilfri dag" den 22 september 1999. Även denna bilfria dag blev en succé i Frankrike och särskilt i Italien. 22 miljoner invånare i 66 franska och 90 italienska städer upplevde sin stad utan trafikstockningar, buller och trafiksäkerhetsrisker. De fick också tillfälle att pröva andra transportslag.

Bilfri dag 2000

Under ledning av kommissionären Margot Wallström inviterade EU-kommissionen till en "Europeisk Bilfri dag" den 22 september 2000. Drygt 800 europeiska städer deltog denna gång. Störst var uppslutningen i Spanien där 215 städer deltog. I Sverige anslöt sig nio kommuner till det officiella arrangemanget. De svenska kommuner som deltog var Borås, Eskilstuna, Falkenberg, Helsingborg, Karlskrona, Karlstad, Luleå, Lund, Sundsvall och Västerås. Aktiviteter på temat stadstrafik och miljö genomfördes dock på

flera orter i landet. Totalt deltog 23 svenska kommuner. Kommunernas aktiviteter varierade mycket. Gemensamt för kommunerna var dock starkt fokus på en av punkterna i EU:s generella riktlinjer "att ge stadsborna möjligheten att återupptäcka sin stad, dess invånare och den kulturella särart som finns i staden". De mest vanliga arrangemangen eller aktiviteterna var trafikregleringar, kollektivtrafik, alternativa färd sätt, aktiviteter, utställningar och trafikmiljöinformation, samt seminarier och debatter.

Sammanfattande erfarenhet från 22 september 2000

De undersökningar som gjordes om allmänhetens reaktioner var främst i form av enkäter på stan och i tidningar som folk lämnade in själva. Det kan diskuteras hur vetenskapliga resultaten är från en sådan undersökning. I allmänhet gäller dock att de flesta (70-80%) var positiva till arrangemanget. I vissa städer tyckte man sig se en minskad biltrafik och eventuellt ökad cykeltrafik (mellan 5-10%). Den ändringen kan dock inte anses vara säkerställd.

Arrangörerna är i allmänhet ganska nöjda med arrangemanget. Alla är överens om att mer arbete bör läggas ner på projektet för att det skall fungera bra. Det var för sent att börja förberedelserna under våren och information till allmänheten kunde ofta varit bättre.

Avstängningar av centrala områden fick kritik i några städer från några handlare. I något fall var kritiken omfattande. I andra städer var det enstaka köpmän som var negativa till initiativet.

Gator bör stängas av helt och hållet och inte delvis. Att försöka att få barn och bilar att samsas om gatorna är ingen bra kombination.

Att se något ändrat resmönster eller ökning med alternativa färdmedel är svårt. Det är subjektiv värdering hos kommunerna att både alternativ- och kollektivtrafik ökade denna dag utan att märkbar minskning i biltrafiken.

Information om avstängda gator är A och O. Det bör observeras att det är mycket fler än bara de egna kommuninvånarna som reser till de deltagande kommunerna varje dag. Det är alltså lika viktigt att information om stängda gator når invånarna i kranskommunerna som i den egna kommunen. På aktuella gator bör det t.ex. skyltas i god tid att den gatan stängs av under kampanjdagen.

Organisatoriskt har många kommuner talat om att involvera skolorna i projektgrupperna i ett tidigt skede

Naturvårdsverket nationell samordnare

Avsikten från EU:s sida är att aktiviteten med bilfri dag skall fortsätta. Regeringen har därför 2000-12-21 uppdragit åt Naturvårdsverket att vara nationell samordnare för en bilfri dag också innevarande år. Även årets bilfria dag kommer att arrangeras den 22 september vilket är en lördag. Arbetet skall ske i samarbete med Vägverket och andra berörda myndigheter. Naturvårdsverket skall utvärdera resultatet av den bilfria dagen och redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i en särskild rapport senast den 31 mars 2002.

Den bilfria dagen år 2001 kommer troligen att benämnas "I stan utan min bil" eller "I stan utan bil".

Frågor besvaras av Bengt Skagersjö, tfn 08-452 79 64, e-post bengt.skagersjo@svekom.se.

Ansvarig för samordningen inom Naturvårdsverket är Birgitta Malmberg, tfn 08-698 15 75, fax 08-698 14 75, e-post birgitta.malmberg@environ.se.

En utförligare sammanfattning av de kommunala aktiviteterna redovisas i bifogad bilaga

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Gatu- och fastighetssektionen

Jan Söderström

Bilaga

Sammanfattning – Bilfri dag 22 september 2001

